

جرائم قاچاق کالا و ارز در رویه دادگاهها

توحیدزینالے
وکیل پایه یک دادگستری

فهرست کلی

مقدمه	۱۱
معرفی جرائم قاچاق کالا و ارز	۱۳
جرائم قاچاق کالا و ارز در آرای دیوان عالی کشور	۳۱
قاچاق کالا در آرای دادگاهها	۱۱۵
قاچاق کالا در نشستهای قضائی	۱۲۵
قاچاق کالا در نظریه‌های مشورتی	۱۲۹
جرائم قاچاق کالا و ارز در قوانین و مقررات	۲۰۹

فهرست جزئی

مقدمه	۱۱
معرفی جرائم قاچاق کالا و ارز	۱۳
گفتار اول: اصطلاحات در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰	۱۵
گفتار دوم: اصطلاحات در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۸
مبحث اول: ارکان تشکیل‌دهنده جرائم قاچاق کالا و ارز	۲۲
گفتار اول: عنصر قانونی جرائم قاچاق کالا و ارز	۲۲
گفتار دوم: عنصر مادی جرائم قاچاق کالا و ارز	۲۳
گفتار سوم: عنصر معنوی جرائم قاچاق کالا و ارز	۲۶
مبحث سوم: محاکم صالح به رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز	۲۷
گفتار اول: صلاحیت ذاتی محاکم قضایی در رسیدگی جرائم و تخلفات قاچاق کالا و ارز	۲۷
گفتار اول: صلاحیت محلی محاکم در رسیدگی جرائم و تخلفات قاچاق کالا و ارز	۲۸
گفتار دوم: مراحل رسیدگی و آراء قابل تجدیدنظر	۲۹
جرائم قاچاق کالا و ارز در آرای دیوان عالی کشور	۳۱
مبحث اول: آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور	۳۳
۱. صلاحیت دادگاه انقلاب در رسیدگی به جرم قاچاق کالاها ممنوع	۳۳
۲. قابلیت تجدیدنظرخواهی از احکام راجع به قاچاق کالا و ارز	۴۲
مبحث دوم: آرای شعب دیوان عالی کشور	۴۵

۱. تهدید و کلاهبرداری ۴۵
۲. صلاحیت دادگاه انقلاب در رسیدگی به نگهداری گاز اشک‌آور ۴۵
۳. صلاحیت دادگاه عمومی در مورد بزه نگهداری گاز اشک‌آور ۴۷
۴. اعمال قاعده عطف بماسبق شدن در مورد اختلاف صلاحیت ۴۸
۵. مشارکت در ارفاق غیر قانونی به قاچاقچیان سوخت ۵۵
۶. خرید یا فروش، حمل یا حواله غیر مجاز ارز برای خروج از کشور ۵۷
۷. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم عرضه خارج از شبکه سوخت ۵۹
۸. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم خرید و فروش غیر قانونی ارز ۶۰
۹. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم خرید و فروش برخلاف مقررات توزیع ۶۳
۱۰. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم نگهداری تجهیزات ماهواره‌ای ۶۴
۱۱. عطف به ماسبق شدن قانون لاحق مخففه ۶۶
۱۲. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم برداشت محصولات جنگلی ۶۷
۱۳. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم عرضه خارج از شبکه توزیع سوخت پارانه‌ای ۶۹
۱۴. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به صلاح شکاری بلاصاحب مکشوفه ۷۰
۱۵. آرای قابل اعاده دادرسی ۷۱
۱۶. میزان جزای نقدی قاچاق کالا ۷۴
۱۷. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرائم مرتبط با سلاح ۷۶
۱۸. تعیین مجازات اخف در قانون لاحق نسبت به قانون سابق ۷۸
۱۹. مرجع تجدیدنظر از آرای دادگاه نظامی یک ۷۹
۲۰. نشر اکاذیب در فضای مجازی علیه فرماندار ۸۳
۲۱. رسیدگی به جرم حمل سلاح غیرمجاز در صلاحیت دادگاه عمومی است ۹۱
۲۲. دادگاه صالح در خصوص جرم قاچاق و محل سلاح ۹۲
۲۳. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرائم نظامیان ۹۴
۲۴. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم قاچاق کالا ۹۸
۲۵. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم کلاهبرداری ۹۹
۲۶. ابراز دلایل ماهوی جهت درخواست اعاده دادرسی ۱۰۱
۲۷. تعیین مجازات اخف در قانون لاحق ۱۰۲
۲۸. عدم امکان تجدیدنظرخواهی نسبت به موضوعی که در آن رأی صادر نگردیده است ۱۰۳
۲۹. عدم قطعیت آرای دادگاه انقلاب در مورد تعزیرات حکومتی ۱۰۵
۳۰. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرائم مرتبط با سلاح و مهمات ۱۰۷
۳۱. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به قاچاق کالا ۱۰۹

۱۱۱	۳۲. منع تفسیر موسع به ضرر متهم .....
۱۱۵	قاچاق کالا در آرای دادگاه‌ها .....
۱۱۷	۱. تعدد مادی در قاچاق کالا از طریق کامیون امانی .....
۱۱۸	۲. مرجع صالح به رسیدگی به بزه قاچاق سوخت .....
۱۲۰	۳. مجازات حمل و نگهداری مشروبات الکلی .....
۱۲۱	۴. محکومیت راننده وسیله نقلیه حامل کالای قاچاق .....
۱۲۵	قاچاق کالا در نشست‌های قضائی .....
۱۲۷	۱. ریختن خاک درون قوطی حلب و فروش آن .....
۱۲۷	۲. نحوه مجازات تهیه و توزیع کنندگان وسایل صوتی و تصویری مبتذل و مستهجن .....
۱۲۹	قاچاق کالا در نظریه‌های مشورتی .....
۱۳۱	۱. وسایل قمار .....
۱۳۱	۲. ممنوعیت تخفیف جزای نقدی مرتکبین قاچاق .....
۱۳۱	۳. حمل اسلحه قاچاق - تعدد جرم .....
۱۳۲	۴. پرداخت جریمه از طرف مرتکب جرم یا از طرف مالک اصلی .....
۱۳۲	۵. بازداشت بدل از جریمه - منع بازداشت اشخاص در قبال تعهدات و الزامات مالی .....
۱۳۳	۶. توقیف و ضبط وسیله نقلیه حامل قاچاق .....
۱۳۴	۷. توقیف وسیله نقلیه حامل قاچاق .....
۱۳۵	۸. عطف به ماسبق نشدن قوانین کیفری .....
۱۳۶	۹. معاونت در بزه .....
۱۳۶	۱۰. ارتکاب قاچاق کالای گمرکی وسیله صغار .....
۱۳۶	۱۱. مرجع صالح برای رسیدگی به قاچاق چوب .....
۱۳۷	۱۲. شکار غیرمجاز و قاچاق حیوانات حفاظت شده .....
۱۳۷	۱۳. صید ماهی اوزن برون .....
۱۳۸	۱۴. نرخ خاویار و جریمه آن .....
۱۳۸	۱۵. پرداخت و دریافت ارز و ریال به وسیله واسطه .....
۱۳۸	۱۶. حق‌الکشف کاشفین ارز قاچاق .....
۱۳۹	۱۷. خروج ارز با فاکتور غیرواقعی .....
۱۳۹	۱۸. پیمان ارزی و عایدات دولت .....
۱۴۰	۱۹. قصد خارج نمودن ارز .....
۱۴۰	۲۰. مرجع صالح به رسیدگی خارج کردن ارز همراه مسافر .....
۱۴۱	۲۱. خارج کردن طلا از کشور .....

۱۴۱	۲۲. خرید و فروش و وارد و خارج نمودن طلا از کشور
۱۴۲	۲۳. خرید و فروش سیگار داخلی
۱۴۲	۲۴. ضبط وسیله نقلیه حامل سیگار قاچاق
۱۴۲	۲۵. قاچاق سیگارهای ایرانی و خارجی
۱۴۳	۲۶. عرضه و نگهداری بیش از سه پاکس سیگار
۱۴۳	۲۷. اخذ پروانه حمل سلاح پس از تعقیب جرم
۱۴۴	۲۸. اخذ تأمین از متهمین به قاچاق اسلحه و مهمات
۱۴۵	۲۹. ارتکاب جرم با سلاح مجاز
۱۴۵	۳۰. استفاده از پروانه حمل سلاح
۱۴۵	۳۱. انتقال اسلحه غیرمجاز به ورثه
۱۴۶	۳۲. حمل و نگهداری اسلحه بادی کالیبر ۵/۵
۱۴۶	۳۳. حمل و نگهداری سلاح- مرجع رسیدگی
۱۴۶	۳۴. خرید و فروش و نگهداری ساچمه
۱۴۷	۳۵. خرید و فروش فشنگ
۱۴۷	۳۶. ساختن اسلحه
۱۴۸	۳۷. مرجع صالح به رسیدگی تخلفات ارزی
۱۴۸	۳۸. خرید و فروش و وارد و خارج نمودن طلا از کشور
۱۴۹	۳۹. ضبط سلاح غیرمجاز
۱۴۹	۴۰. مرجع تحویل سلاح غیرمجاز
۱۴۹	۴۱. نگهداری اسلحه غیرمجاز
۱۵۰	۴۲. نگهداری پوکه مهمات جنگی
۱۵۰	۴۳. پرداخت حق الکشف به مأمورین ارتش
۱۵۱	۴۴. پرداخت حق الکشف به نماینده دادستان
۱۵۱	۴۵. پرداخت حق الکشف به قضات
۱۵۲	۴۶. پرداخت حق الکشف و عفو متهم
۱۵۲	۴۷. تخفیف مجازات در مورد ضبط کالای قاچاق
۱۵۲	۴۸. تخفیف مجازات در مورد قاچاق کالای گمرکی
۱۵۳	۴۹. توافق دادسرا و گمرک پس از صدور حکم قطعی
۱۵۳	۵۰. جاسازی برای کالای قاچاق در اتومبیل
۱۵۳	۵۱. ضرر و زیان محسوب نشدن جریمه نقدی موضوع جرائم قاچاق
۱۵۴	۵۲. درآمد دولت از کالای صادراتی

۵۳. زیورآلات مسافران مرد ۱۵۴
۵۴. شروع به جرم قاچاق ۱۵۵
۵۵. معیار قانونی شروع به جرم قاچاق ۱۵۵
۵۶. ضابطه قاچاق بودن یا نبودن کالا ۱۵۶
۵۷. ضبط وسیله نقلیه مورد استفاده در امر قاچاق ۱۵۶
۵۸. عبور احشام مرز ۱۵۶
۵۹. فروش کالای قاچاق وسیله گمرک ۱۵۷
۶۰. قاچاق اموال عتیقه و آثار فرهنگی ۱۵۷
۶۱. قاچاق باز شکاری ۱۵۸
۶۲. توقیف وسیله نقلیه در جرائم قاچاق ۱۵۸
۶۳. حکم قاچاق تنباکو، قند و شکر ۱۵۹
۶۴. جواز تعلیق جزای نقدی در جرائم قاچاق ۱۵۹
۶۵. قاچاق محسوب نشدن حمل برنج در داخل کشور ۱۶۰
۶۶. قاچاق دام ۱۶۰
۶۷. قاچاق کالای سهمیه‌بندی ۱۶۱
۶۸. قاچاق کالای ممنوع‌الورود ۱۶۱
۶۹. قاچاق کالای ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور ۱۶۲
۷۰. گذشت در جرائم قاچاق ۱۶۲
۷۱. قاچاق ویدئو ۱۶۳
۷۲. مرجع رسیدگی به اعتراض در جرائم قاچاق ۱۶۳
۷۳. نقل و انتقال کالای ممنوع‌الورود در داخل کشور ۱۶۳
۷۴. کشف و تعقیب و قاچاق به عهده کیست؟ ۱۶۴
۷۵. گذشت گمرک پس از صدور حکم قطعی ۱۶۵
۷۶. مجازات مرتکبین قاچاق ۱۶۵
۷۷. مصادره وجوه همراه مسافر ۱۶۵
۷۸. معرفی ایادی قبل در قاچاق ۱۶۶
۷۹. معرفی مالک کالا در قاچاق کالای گمرکی ۱۶۶
۸۰. مالکیت ویدئو ۱۶۶
۸۱. وارد کردن کبریت به نحو غیرمجاز ۱۶۷
۸۲. وجود ویدئو در منازل و قاچاق ۱۶۷
۸۳. عفو جزای نقدی صدور چک بلامحل و قاچاق ۱۶۸

۸۴. ارتکاب بزه قاچاق کالای گمرکی توسط مأمورین کشف قاچاق ۱۶۸
۸۵. استفاده از معافیت گمرکی و واگذاری یا فروش کالا و عدم جواز آن ۱۶۹
۸۶. امانت گذاردن کالای قاچاق و خیانت در آن ۱۶۹
۸۷. تخفیف مجازات در مورد جزای نقدی قاچاق کالای گمرکی ۱۶۹
۸۸. ترخیص و فروش کالای همراه مسافر از مناطق آزاد تجاری و جرائم ماده ۱۶ قانون مرتکبین ۱۷۰
۸۹. دلالی در مورد قاچاق کالای گمرکی ۱۷۰
۹۰. صدف دریایی، برداشت و حمل آن و عدم شمول مقررات قاچاق بر آن ۱۷۱
۹۱. صرف نظر نمودن از تعقیب کیفری مرتکب قاچاق و اطلاع مقامات قضائی ۱۷۱
۹۲. قاچاق سیگار با صدور حکم براءت و تکلیف کالای مکشوفه ۱۷۱
۹۳. قاچاق سیگار و مجازات آن ۱۷۲
۹۴. قاچاق و تعریف آن ۱۷۲
۹۵. کالای قاچاق و مرجع تحویل آن قبل از قطعیت دادنامه ۱۷۳
۹۶. محکومیت تضامنی در قاچاق گمرکی و بازداشت به ازاء آن ۱۷۳
۹۷. اسلحه سرد ۱۷۴
۹۸. عبور غیرمجاز از مرز و قاچاق ۱۷۴
۹۹. تعلیق مجازات نوجوانان ۱۷۵
۱۰۰. تعریف اماکن عمومی ۱۷۵
۱۰۱. تعلیق و تعویق جرم قاچاق ۱۷۶
۱۰۲. اصل تبعیت آراء حقوقی از آراء کیفری ۱۷۷
۱۰۳. ضبط خودروهای حامل اسلحه ۱۷۸
۱۰۴. تعویق صدور حکم یا تعلیق اجرای مجازات جرائم تعزیری نوجوانان ۱۷۹
۱۰۵. نوع مجازات ابطال گذرنامه و ممنوع الخروجی ۱۸۰
۱۰۶. منظور از صد ضربه شلاق در ماده ۱۷۳ قانون مجازات اسلامی ۱۸۱
۱۰۷. ممنوعیت اجرای مجازات در قاچاق مشروبات الکلی و مواد مخدر ۱۸۳
۱۰۸. لزوم صدور کیفرخواست برای جرائم درجه ۷ ..... ۱۸۴
۱۰۹. توفیف کالای قاچاق متعلق به محکوم علیه ۱۸۵
۱۱۰. ملاک تشخیص اخف و اشد بودن مجازات ۱۸۶
۱۱۱. مصداق اماکن عمومی مذکور در ماده ۶۱۹ ق.م.ا.م صوب ۱۳۷۵ ..... ۱۸۶
۱۱۲. مرجع صالح جهت رسیدگی به قاچاق کالاهاى ممنوعه ۱۸۷
۱۱۳. مجوز ورود به اماکن مورد اشاره در ماده ۴۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۱۸۷
۱۱۴. ملاک تعیین میزان جزای نقدی در قاچاق مواد خوراکی ۱۸۸

۱۱۵. قانون حاکم بر قاچاق سلاح و مهمات..... ۱۸۹
۱۱۶. مصداق قاچاق کالای ممنوع، با توجه به بند «الف» ماده یک قانون قاچاق کالا و ارز..... ۱۸۹
۱۱۷. مشمول ارز شدن مسکوکات خارجی..... ۱۹۰
۱۱۸. ورود یا خروج بعضی از محصولات کشاورزی به طور مقطعی با تصمیمات اداری مقامات ذی‌ربط ممنوع اعلام می‌شود..... ۱۹۰
۱۱۹. صلاحیت دادگاه انقلاب و سازمان تعزیرات حکومتی..... ۱۹۰
۱۲۰. منظور از عبارت «بیش از سه بار» در بند «ش» ماده یک قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳..... ۱۹۰
۱۲۱. جابه‌جایی کالای موضوع بند «ح» ماده ۲ قانون قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ در داخل استان‌های مرزی..... ۱۹۱
۱۲۲. حمل چوب، زغال و هیزم از جنگل و درختان جنگلی، بدون مجوز و پروانه بهره‌برداری..... ۱۹۱
۱۲۳. تخلف محسوب شدن مواردی که در صلاحیت (شعب بدوی و تجدیدنظر سازمان تعزیرات) قرار دارد..... ۱۹۲
۱۲۴. ارزش انواع کالاهای مجاز و مجاز مشروط و یارانه‌ای و ارز..... ۱۹۲
۱۲۵. جدا بودن تخلفات قاچاق کالا و ارز از جرم موضوع ماده ۲ قانون مبارزه با پولشویی..... ۱۹۲
۱۲۶. عدم وجاهت مجازات حامل کالا و ارز قاچاق که فاقد علم و اطلاع از وجود اشیای مذکور نزد خود می‌باشد..... ۱۹۲
۱۲۷. مرجع صالح در رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز..... ۱۹۳
۱۲۸. مشمول قاچاق اسلحه و مهمات شدن شوکر، افشانه و مواد محترقه..... ۱۹۳
۱۲۹. محدوده تبصره ۴ ماده ۲۲ و ماده ۴۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۱۳۹۲..... ۱۹۳
۱۳۰. اعمال قانون لاحق در جرائم قاچاق کالا..... ۱۹۴
۱۳۱. رسیدگی به جرائم قاچاق کالاهای ممنوع..... ۱۹۴
۱۳۲. ملاک تعیین درجه حکم..... ۱۹۵
۱۳۳. رسیدگی به جرائم قاچاق مشروبات الکلی خارجی و نیز قاچاق تجهیزات دریافت از ماهواره..... ۱۹۵
۱۳۴. مرجع صالح در رسیدگی به جرم تولید، خرید، فروش، نگهداری و عرضه مشروبات الکلی تولید شده در داخل کشور..... ۱۹۶
۱۳۵. مرجع صالح جهت رسیدگی به قاچاق یک دستگاه تجهیزات دریافت از ماهواره و یا یک بطری مشروب الکلی..... ۱۹۶
۱۳۶. مجازات مباشر و معاون جرائم حمل و نگهداری و نصب و تعمیر تجهیزات دریافت از ماهواره..... ۱۹۷
۱۳۷. مشمول قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز شدن قاچاق آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن..... ۱۹۷

۱۳۸. قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به‌عنوان عام مؤخر، ناسخ قانون خاص مقدم نسبت به استفاده‌کنندگان از تجهیزات موصوف نمی‌باشد. ۱۹۹
۱۳۹. قاچاق آلات و وسایل قمار و آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن، مشمول قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۱۳۹۲ و قابل مجازات و رسیدگی است. ۱۹۹
۱۴۰. صلاحیت دادگاه انقلاب در رسیدگی به قاچاق مشروبات الکلی ۲۰۰
۱۴۱. حکم به ضبط کالا طبق ماده ۲۲ قانون قاچاق کالا و ارز ۲۰۰
۱۴۲. مصداق تبصره ۵ ماده ۲۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ۲۰۱
۱۴۳. مرجع صالح در رسیدگی به جرائم قاچاق حیوانات وحشی و خاویار ۲۰۱
۱۴۴. صلاحیت دادگاه انقلاب در رسیدگی به قاچاق کالاهای ممنوع ۲۰۱
۱۴۵. قانون حاکم بر قاچاق ماهیان غیر خاویاری ۲۰۲
۱۴۶. قاچاق مواد دارویی ۲۰۲
۱۴۷. قانون حاکم بر قاچاق مواد دارویی ۲۰۲
۱۴۸. وارد کردن و حمل پودر بدن‌سازی قاچاق ۲۰۳
۱۴۹. جرم محسوب نشدن استفاده از مواد آرایشی ۲۰۳
۱۵۰. دادگاه صالح در رسیدگی به جرائم قاچاق کالای مجاز مشروط ۲۰۳
۱۵۱. خرید و فروش و عرضه داروهای مجاز ساخت داخل ۲۰۴
۱۵۲. قانون حاکم بر کالاهای خوراکی قاچاق ۲۰۴
۱۵۳. ضمانت اجرای عدم پاسخگویی مستند موضوع بند «ب» ماده ۲۷ این قانون ۲۰۵
۱۵۴. کالاهای فاسد، تقلبی، موعد گذشته و مضر به سلامت مردم ۲۰۵
۱۵۵. منظور از عبارت «محصولات فوق» در تبصره یک ماده ۲۷ قانون قاچاق کالا و ارز ۲۰۶
۱۵۶. عرضه و فروش تجهیزات و ملزومات پزشکی ۲۰۶
۱۵۷. فروش، عرضه، حمل و نگهداری داروی قاچاق ۲۰۶
۱۵۸. ساخت، حمل، نگهداری، عرضه یا فروش محصولات (فرآورده‌های) دارویی ۲۰۶
۱۵۹. ارتکاب قاچاق به وسیله مأمور ۲۰۷
- جرائم قاچاق کالا و ارز در قوانین و مقررات ۲۰۹
- قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۳/۱۰ ..... ۲۱۱
- قانون تعزیرات حکومتی ۲۴۶

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی متفاوت است، با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود که البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به‌صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی قبل از خروج از دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی وارد مرحله کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با ورود به میدان کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بی‌تردید تنها منبع آموزش عملی وکالت، قضاوت و به‌طور کلی حقوق، بعد از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، همین رویه قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به‌صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خواننده قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی نمی‌تواند بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع روح زنده و محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه به قیمت عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان تمام خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظیفه فرهنگی خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به‌صورت منظم و منحصر به فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوا طی یک کتاب جداگانه به‌صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید. در راستای تأمین این هدف مجموعه‌ای از کتاب‌ها هرکدام تحت عنوان کلی «دعوی... در رویه دادگاه‌ها» شامل موارد زیر تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. آرای اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.
مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در برپا کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک هزار و سیصد و نود و شش

فصل اول

معرفی جرائم قاچاق کالا و ارز

معرفی جرائم قاچاق کالا و ارز

به دلیل مشکلات عدیده اقتصادی و قوانین مربوطه به واردات کالا، امروزه قاچاق کالا به یکی از معضلات اجتماعی تبدیل شده است. به جهت فقدان تعریف قانونی راجع به قاچاق و واگذاری تشخیص آن به قضات دادگاه‌ها و مقامات صالح بر اساس مصادیق مندرج در قانون، رسیدگی به این دعاوی از پیچیدگی‌های خاص خود برخوردار می‌باشد. پدیده قاچاق کالا پدیده‌ای چند وجهی است که مهم‌ترین وجه آن اقتصادی است که سبب خروج اقتصاد از مسیر سالم آن و شکل‌گیری اقتصاد زیرزمینی، کاهش تولید ناخالص ملی، افزایش بیکاری و کاهش سرمایه‌گذاری خواهد شد بدین ترتیب علاوه بر تهدیدی جدی بر سر راه تجارت آزاد و هزینه‌های زیادی را بر پیکر اقتصادی کشور تحمیل می‌کند.

در دو قانون به شرح ذیل اصطلاحات مربوط به قاچاق کالا و ارز و اصطلاحات گمرکی تعریف و تعیین شده است که به اختصار به آن‌ها می‌پردازیم:

گفتار اول: اصطلاحات در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰

اهم اصطلاحات گمرکی و قاچاق کالا و ارز در این قانون به شرح ذیل می‌باشد:

الف) اظهار کالا: بیانیه‌ای کتبی یا شفاهی است که بر اساس مقررات این قانون اظهارکننده، رویه گمرکی مورد نظر خود را درباره کالا مشخص می‌کند و اطلاعات مورد نیاز برای اجرای مقررات گمرکی را ارائه می‌دهد.

ب) اظهارکننده: صاحب کالا یا نماینده قانونی او است که کالا را برابر مقررات این قانون به گمرک اظهار می‌کند. در اظهار الکترونیکی صاحب کالا یا نماینده قانونی وی به استناد گواهی رقومی (دیجیتالی) تأیید شده از مراکز مجاز صدور گواهی مذکور به عنوان صاحب کالا یا نماینده قانونی اظهارکننده شناخته می‌شود.

پ) اظهارنامه اجمالی: سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل، فهرست کلی محمولاتی که باید تخلیه و یا بارگیری شود را هنگام ورود و یا خروج وسیله نقلیه از کشور اعلام می‌نماید.

ت) **اماکن گمرکی:** انبارها، باراندازها، اسکله‌ها، فرودگاه‌ها، ایستگاه‌های راه‌آهن، محوطه‌ها و هر محل یا مکانی است که تحت نظارت گمرک است و برای انباشتن و نگهداری کالاها به منظور انجام تشریفات گمرکی استفاده می‌شود. این اماکن می‌توانند انبارهای گمرکی، انبارهای اختصاصی و سردخانه‌های عمومی باشد.

ث) **ترخیص:** خروج کالا از اماکن گمرکی پس از انجام تشریفات گمرکی مربوط است.

ج) **ترخیصیه:** سندی است که به موجب آن شرکت حمل و نقل (کریر و فورواردر) پس از احراز هویت، بلامانع بودن انجام تشریفات گمرکی توسط گیرنده کالا را به گمرک اعلام می‌نماید.

چ) **تشریفات گمرکی:** کلیه عملیاتی است که در اجرای مقررات گمرکی انجام می‌شود. ح) **تضمین:** وجه نقد، ضمانت‌نامه بانکی و بیمه‌نامه معتبری است که برای اجرای الزامات مندرج در مقررات گمرکی نزد گمرک سپرده می‌شود.

خ) **تعهد:** قبول الزام کتبی یا الکترونیکی که شخص را در برابر گمرک برای انجام یا عدم انجام عملی ملزم می‌کند.

د) **حقوق ورودی:** حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیئت وزیران تعیین می‌گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.

ذ) **حمل یکسره:** ورود کالا به اماکن گمرکی و خروج کالا از اماکن مذکور بدون تخلیه و تحویل در این اماکن با رعایت مقررات این قانون است.

ر) **روز اظهار:** زمانی که اظهارنامه امضاء شده به ضمیمه اسناد مربوطه توسط اظهارکننده به صورت دستی یا رایانه‌ای به گمرک ارائه می‌شود و شماره دفتر ثبت اظهارنامه به آن اختصاص می‌یابد.

ز) **سازمان جهانی گمرک (شورای همکاری گمرکی):** سازمان بین‌المللی بین‌الدولی که بر اساس کنوانسیون مورخ ۲۴ / ۹ / ۱۳۲۹ هجری شمسی مطابق با ۱۵ دسامبر